

Berlin-Róma-Tókió...

Áll ma szemben a régi igazságtalan világrendhez ragaszkodó London-Washingtonnal és hozzájuk csatlakozott méltó harmadiknak a minden civilizációt és kultúrát elpusztítani akaró Moszkva. A kivénhedt világnézeteket valló kapitalista hatalmak egyre növekedő idegességgel tekintettek a magukra talált és megújított nemzetekre, melyek alárendelt helyzetbe szorították a tőkét, illetve a kapitalizmust és első sorba helyezték a munkát és annak, aki azt végzi, szociális jólétet kívánnak biztosítani. A szociális jólét megteremtése a dolgozók számára volt az, ami ellenállás megszervezésére ösztönözte a kapitalista, szabadkőműves uralom vezetése alatt álló államokat, mert a tőke féltette a maga busás hasznát, ha abból jórészt a dolgozók helyzetének megjavítására kell áldozni.

Anglia a világot behálózó nagytőkéseinek hatalma és az Egyesült Államok hadi-nyereségre éhes kapitalistái addig-addig meszkedtek, míg a rohamosan erősödő Németország elé, érdekeik védelmében első áldozatnak Lengyelországot odadobni nem tudták. A továbbiak már ismeretesekek. Németország és a hozzácsatlakozott Olaszország megtisztította Európát az angol befolyástól és Anglia számára nem maradt más hátra, mint a maga bőrének megmentése érdekében megállapodást kötni a tőke legnagyobb ellenségével, a vörös Moszkvával, melynek hatalmasságai is tudták, hogy terveik végrehajtása esetén csupán egyetlen hatalom tud velük szembeállni és ez: a nemzeti szocialista Németország. Ezért kész örömmel kaptak az alkalmon és mint Anglia titkos szövetségesei készültek saját etgondolásaik végrehajtására.

A német birodalmat a látszólagos angol-orosz ellentét és az elhidegültnek látszó diplomácia viszony nem tévesztette meg. Pontos értesülések álltak rendelkezésére, melyekből kétségek nélkül kiderült, hogy a szovjet kétszínű játékot játszik. Jó arcot mutat Németország felé, ugyanakkor a legnagyobb titokban Angliával tárgyal és végeredményében saját érdekei szerint cselekszik. A szovjet kormány elhatározása volt Németország, Közép- és Dél-Európa lerohanása és bolsavizálása. Megfelelő időpontban azonban odaütkött a német páncélos ökl és megindult Keletre a német haderő, melyhez a magyar-, orosz-, szlovák- és román seregek csatlakoztak, melyekhez azután Európa népeinek bolsevizmusellenes felfogású osztagai kapcsolódtak hozzá. Keresztteshadjárat indult meg. Milliós seregek indultak az egyik oldalon, hogy védjék hazájukat, családjukat, vallásukat és magántulajdonukat. Már az első napokban kiderült, hogy milyen közel volt a bolsevisták támadása. A határ közvetlen kö-

A Rerum Novarum 50 éves jubileumára.

XIII. Leó pápa volt az első, aki halhatatlan körlevelében („Rerum Novarum”) a munkásság felé a helyes szervezkedés sürögő szükségességét hangoztatta. Sajnos, a munkásság öntudatának ébredése s az azt nyomon követő szervezkedés javulás helyett egyelőre csupán a modern gazdasági élet rákfenéjét, az eddigi ugyszólván ismeretlen osztályharcot teremtette meg. Lassankint diadalmaskodott a munkáskérdésben az a következményeiben beláthatatlanul súlyos tévedés, melyet XIII. Leó „capitale malum”-nak nevez, hogy a munkaadó és munkás közötti viszony természetesen áthidalhatatlan ellentét, mely harcot követel. Ha ma ezen a téren a jobb belátás kezd diadalmaskodni, azt nem kis mértékben annak a harmóniagondolatnak kell tulajdonítani, melynek a társadalmi osztályok között elsőként XIII. Leó igyekezett érvényt szerezni. Ennek a mind hatalmasabban érvényesülő szellemnek eredménye, hogy a materialisztikus történelmi felfogás ma már a múlté, amiből viszont következethet, hogy az arra felépülő osztályharcelmélet sem fogja magát sokáig tartatni. Nem kisebb tekintély, mint Werner Sombart nyilatkozik erről ilyen értelemben, akinek hajdani lelkesedése a marxizmus iránt nem ismeretlen. „Ez az egész osztályharcizm — írja Sombart — csak arra volt jó Marx kezében, hogy segítségével az osztályok közötti gyűlöle-

tet szítsa. Gyűlölt ő, hát gyűlöljenek mások is...”

Az Egyház álláspontja ebben a kérdésben XIII. Leó óta tisztázva volt. A *Rerum Novarum* szellemében fogant minden ilyen irányú egyházi természetű állásfoglalás, aminek egyik legtekintélyesebb bizonyítéka a római zsinati kongregációnak a *Quadragesimo Anno*-t megelőző levele, melyet 1929-ben Mgr. Liénart-hoz, Lille biboros püspökéhez intézett. Alkalmat ehhez a francia keresztény munkásszervezetek 1929 november 1-én ülésező első kongresszusának határozata adta, mellyel az a munkaadók és munkások viszonyának szabályozásában követendő taktikáját jelölte meg. Ezzel a határozattal világosan kimondatott, hogy a keresztény munkásorganizációk egy szersmindenkorra elvetik az osztályharc eszközét, mely csak rombolni tudott, de építeni nem s a keresztény erkölcsön alapelveihez híven a mai gazdasági és termelési rend megváltoztatását ráneveléssel s a munkaadók és munkások kölönálló szervezeteivel, valamint azoknak mindkét fél jogait és függetlenségét biztosító vegyes képviselőivel igyekezik munkálni. Ehhez a határozathoz azonban szükség volt egy erkölcsi bázisra, melyet az meg is talált a római zsinati kongregáció fentemlített levelében.

Semmi sem hasznosabb s a keresztény elveknek megfelelőbb ezen a téren,

mint a munkaadók és munkások kölönálló szervezeteinek kiépítése egy mindkettőt képviselő vegyes bizottság alakításával, melynek az lenne a feladata, hogy a két fél között kapcsolatot létesítsen s a két fél között támadt ellentéteket megtárgyalja és békésen elintézni igyekezzék az igazságosság és szeretet követelményei szerint. Ezeknek a szövegeknek az értelmében jelölte meg a kongregáció levele a munkások és a munkaadók szervezeteit képviselő állandó vegyes bizottságban azt a szövetet, amelyen keresztül a szociális ellentétek megoldását minden keresztény embernek — munkásnak és munkaadónak — a szeretet és békülékenység jegyében keresni kell. Súlyos szavakkal inti a munkásokat és a munkaadókat a kölcsönös bizalmatlanság felvetésére s mindkét felet figyelmezteti arra a súlyos társadalmi felelősségre, mely őket, mint keresztényeket terheli, kiknek példát kell adniok az osztályok békés együttműködésére, melyet fölül az általuk vallott erkölcsi törvények követelnek. Ilyen előzmények után jött létre a *Quadragesimo Anno*, mely a munkaadók és munkások között fellemlő ellentétek kiküszöbölésében követendő utra és módszerre nézve senkit sem hagyott többé kétségben.

Az ut meg van jelölve — a béke és kiengesztelődés útja, — de a járás rajta még nagyon nehéz. A kezdeményezés ezen a téren is a felső osztályokat — a munkaadókat terheli. Egészen bizonyos, hogy az a szellem, mely a gazdasági életben is érvényesítette az ismeretes axiómát: „a gazdasági életben nincs vallás!” nem az egyszerű nép, nem az alsó osztályok privilégiuma volt. Hiába várjuk addig az alsóbb osztályokban a vallás nélkül elképzelhetetlen szociális

zelében a repülőterek százain a támadó gépek ezrei várták az indulási parancsot, a katonai felszerelési raktárak beláthatatlan tömege megrakva hadianyaggal, mind-mind bizonyítékai, hogy ezekről a kiindulópontokról kívánta a szovjet vörösre festeni Európa térképét és a továbbiakban lángborítani az egész világot.

Az ördögi agyafurtsággal kidolgozott terv a német éberség következtében kudarcot vallott. Ma már a szövetséges seregek sokszáz kilométerre szovjetföldön harcolnak. Megsemmisítették a hatalmas motorizált szovjethad sereg gépeinek javarészét, de még hosszú és kitartó harcra lesz szükség, hogy térdre kényszerítsék a vadállati dühvel védekező vörösöket, akik azonban a 180 millió lakosú Oroszországnak csak csekély hányadát képezik. Az orosz nép legnagyobb része semmi közösséget nem vállal a kommunistákkal, sőt azoknak legnagyobb ellensége, mert hiszen alig van család Szovjetországban, melyből ne gyilkoltak volna le valakit, vagy ne küldtek volna az észak-szibériai kényszermunkatáborokba, ahonnan visszatérés alig van. A féktelen terror és tökéletesen kiépített besugárzószervezetek ellenére a szovjetben már felütötte fejét a lázadás szelleme és nagyon valószínű, hogy miként a világháború idején, a kommunista forradalom döntötte meg az orosz államrendszert, most a félrevezetett és állati sorban tartott orosz nép lázad fel és forradalmi uton szünteti meg a kommunista kisebbség uralmát a meg elfoglalt területen.

Az elfoglalt területek lakossága az örömmámor minden jelével üdvözi a felszabadítókat, akik számukra ismét emberhez méltó életlehetőségeket biztosítanak, amiben már közel 25 éve részük nem volt és amit az azóta felnőtt uj-

orosz generáció csak hallomásból ismer.

Ezzel a kommunista kisebbséggel és félrevezetett orosz tömegekkel harcol együtt Anglia Európa ellen. Ezért külön is felelni fog.

Ki kit akar becsapni?

(M. N.) Valóban sajtáságos triumvirátus az, amellyel Németországnak most dolga akadt: Anglia, a Szovjetunió és az Egyesült Államok. A már megszögyonyozott cápa szövetezett a hatalmas medvével, a háttérben pedig ott gubbaszt a kopasznyakú kondorkeselyű, hogy amint a küzdelemnek vége, nyomban rávesse magát a legyőzött hullájára.

A cápa (Anglia) és a medve (Oroszország) példája nem éppen újkeltű, azonban ennyire időszerű és találó, mint ma, nem volt még sohasem. Egészen más életkörülményeik ellenére félreérthetetlenül érzékeltetik a kettőjük között lévő természetes ellenséges viszonyt. Bárhol közeledtek is egymáshoz, vagy éppenséggel, ha ugyanazon a vadászterületen igyekeztek zsákmányt ejteni, nyomban kitűnt, hogy a természet rendje és módja szerint halálos ellenségek. Érdekes azonban, hogy kölcsönösen megőrizték egymással szemben tekintélyüket, ugyanannyira, hogy mindaddig, amíg csak egyetlen közös ellenségük is volt, inkább megegyeztek, mintsem hogy nyílt harcba keveredtek volna egymással. Így történt, hogy a „meglegvített tengerek” után oly epedve vágyakozó Oroszországnak Anglia készséggel adott szabad kezét arra, hogy érdeklőleteit Perzsiá, Dél- és Kelet-Ázsiá, valamint ászak irányában kiterjessze, csupán azért, hogy ezzel az India felé vezető úttól távol tartsa. Az orosz politika tulajdonképpen nagy nemzeti célja már Katalin cárnő óta Konstantinápoly és a Földközi-tengerhez vezető út volt. 1877-ben, a törökök felett aratott győzelem

után, valóban nagyon kevés választotta már el Oroszországot nemzeti vágyalmának megvalósításától, amikor a Dardanellák előtti hirtelen megjelent az angol flotta és megállást parancsolt az oroszoknak. Anglia ezért a „szolgálatáért” Ciprius szigetét kapta meg jutalmul, melynek birtokában lényegesen megerősítette helyzetét a földközi tenger keleti felében. A világháború előtt azonban, hogy az orosz mamuthadsereget Németország ellen felvonulthassa, mindezek ellenére nemcsak Konstantinápolyt és a Dardanellákat ígérte oda Anglia Oroszországnak, hanem kész volt ráadásul még az egész európai Törökországot, néhány szigetcsekkét, valamint a kisázsiai parton egy jelentős földcsávot is odaadni. Ezzel szemben viszont Oroszország arra kötelezte magát, hogy jóindulatu magatartást tanúsít majd Angliának Perzsiát, Mezopotámiát, Haifát, Egyiptomot és a német gyarmatokat illető igényeivel szemben Amikor azután Oroszországban a bolsevista kormány vette át az uralmat, Anglia számára is itt volt az alkalom, hogy Oroszországnak tett titkos ígéretei alól önkényes módon feloldja magát. Anglia ettől kezdve a bolsevisták ellenfeleit támogatta, akik semmiképpen sem voltak hajlandók Németország elleni kiltástalan harcot folytatni. A cápa és a medve közötti viszony ismét a régi és természetes lett. Titokban, de minden pillanatban ugrásra készen lestek egymásra.

Egy pillanatra sem gondol egyikük sem arra, hogy becsületes fegyvertárazak legyenek. És éppen úgy, mint ahogy Angliát és Oroszországot, az Egyesült Áll-

erények nagyobbárányu térdhódítását, míg a felsőbb osztályok nyíltan nem revideálják ezen a téren álláspontjukat. A dehisztianizált gazdasági életbe ismét vissza kell térnie a tekintély helyes fogalmának, mely a munkaadót nem menti fel az alól a felelősség alól, mellyel cselekedteért Isten előtt számot kell adnia.

Ha a Nemzetközi Munkaügyi Hivatala jelentéseit tanulmányozzuk, megállapíthatjuk, hogy minden jóindulat és igyekezet megvan a munkaadók részéről a munkás egyenranguságának elismerésére, emberi méltóságának értékelésére és elismerésére, valamint a munkaadó és munkás közötti viszonyoknak a modern nagy üzemekben természetszerűen adódó nehézségek ellenére is — közvetlenebbé és személyesebbé tételére. El kell ismerni, hogy az a tény, miszerint a törvényes munkavédelmen kívül és felül a munkás szabadság, egyetemes és részleges szerződéseken állapodhat meg a munkaadóval olyan fontos kérdésekben, mint a munkaidő, munkafeltételek, munkabér, nem kis haladást jelent a munkás emancipációja terén.

Megállapítható, hogy a törvényes rendelkezéseken felül a nagy üzemekben ügyelnek a munkás egészségére, a baleset megelőzésére, a közlekedés- és lakás- viszonyok javítására, stb. Ugyancsak a munkásság sorsának elviselhetőbbé tételét célozzák az évenkénti többnapos szabadságadások a teljes fizetés kiutalásával. Ezek és egyéb jóléti intézmények kétségtelenül amellett szólnak, hogy a laissez faire, laissez aller politikája, amellyel a munkaadók a munkáskérdést eddig kezelték, már a múlté. A kétségtelenül örömdetes tények mellett sok még az árny és a sötétség, amely egy nagy üzem munkásságának életét bevonja. Nem ideális például az az állapot, melyben a munkásságnak megfelelő számú lakás hiány sokszor messze távolságból kell munkahelyét megközelítenie s pihenésre szánt idejének jórészt gyaloglással, kerékpározással, vagy utazással töltenie.

Nem akarjuk itt eldönteni például azt sem, mi jobb és célszerűbb: a magános, egy, legfeljebb két családot befogadó ház, vagy az ennél jóval több családnak otthont nyújtó bérház, csupán azt a nézetet nyilváníthatjuk, hogy szerencsésebb dolog a munkáslakásokat a várossal kapcsolatosan létesíteni, mint a várostól esetleg távol, különálló munkáskolóniákat teremteni ott, ahol az üzem, a város közvetlen közelében van. A cél, melynek megvalósításán ilyen esetben munkálkodni kell, a két osztálynak: munkásosztálynak és a

lombokat is rejtett szándékok és hátsó gondolatok vezették ebbe a valóban sajtáságos hármasszövevénybe. Mind a hárman alkalmi üzletre társultak: a kizsákmányoló uralkodó rendszerüket veszélyeztető és a világ valamennyi nemzetének szabadságáért ösztönözten küzdő Németország elpusztítására.

Nem marad titok, hogy az Egyesült Államok már a világháborúban is úgy igyekezett politikáját irányítani, hogy Németországnak, amely versenyképességével sokat ronghatott volna Amerika „jóüzletén”, teljes győzelmét megakadályozza, anélkül azonban, hogy ebből Angliának több haszna származzék, azon felül, hogy az USA-val szemben fennálló adósságait nehézség nélkül kifizethesse; mert hiszen Németország után Anglia volt a legkomolyabb versenytárs, annak ellenére, hogy egy amerikai közgazdasági nagyság egy ízben joggal jelenthette ki: „Anglia lassacskán egy függő viszonyban lévő terület rangját fogja betölteni, amely kénytelen az Egyesült Államokat, ahonnan békében élelmet kapja, és amelynek segítségével nélkül nem tud háborúban helyt állani, létének bázisaként tekinteni.”

Az amerikai keselyű ez alkalommal sem szeretne sokat kockáztatni, de minden intézkedést megtesz, hogy a zátonyra került cápát felfalja. Erre annál is inkább meglehet benne a hajlandóság, mert tudja, hogy Anglia 1918 után minden erejét arra fordította, hogy az uniótól való függőség alól felszabadítsa magát és ezzel valóban biztosítsa magának a világ uralmát.

A kérdés, hogy ki kit akar becsapni, ezután már magától megoldódik. Alkalmi részletcélok ideiglenes közössége nem olyan alap, amely a nagy természetadta ellentéteket a háttérbe tudná szorítani.

jobb módú osztályoknak egymáshoz közelebb hozása. A lelki belső távolságot a két osztály között az elkülönített munkáskolóniák létesítése csak növeli. A tapasztalat is amellett szól, hogy a munkások szívesebben laknak a többi jobbmodú osztály szomszédságában, mert így inkább érzik magukat egyenrangú polgároknak, mintha páriák módjára különálló kolóniákba tereltetnek. Talán a jobbmodú osztályoknak sem árt, ha dillandoan a szemük előtt van a szegényebb osztályok szegényes élete!

A munkásság bizalmának visszaszerzése nem könnyű feladat. A munkásság csak lassan ébred tudatára annak, hogy szervezetei lehetnek a kétségtelenül jogos önvédelmen kívül a békés eszmecsere konstruktív szervei is, mert kezdettől fogva megszokta, hogy azokban a bosszúnak, a harcnak, az erőszaknak és a forradalomnak az eszközeit lássa. Nem szabad feladni a reményt, hogy a kitartó munka az állam és a munkaadók részéről mégis csak meg fogja érlelni azt az időt, amikor a munkásság meg fogja szívlelni a *Rerum Novarum* szavait: „A munkások becsületesen és hűen végezzék munkájukat... A munkaadót sem vagyunkban, sem személyükben meg ne károsítsák... érdemeik védelmében az erőszaktól tartózkodjanak... utasítsák el maguktól azokat, akik őket hű reményekkel megtevesztik és félrevezetik, hogy számukra keserű csalódást és késői bánatot hagyjanak bánta.” Ennek azonban ismé-

teljük, az a nélkülözhetetlen feltétele, hogy a munkaadók ne vessék meg ugyanazon *Enciklika* rájuk vonatkozó szavait: „A munkaadók tartssák szentnek a munkások személyes méltóságát.” Ha a munkás valamit becsül és elismer, az mind abban összpontosul, hogy őt egyenrangú félként elismerjék a személyét érdeklő ügyekben ő is meghallgassák.

A bizalmatlanság bizalmatlanságot, a bizalom bizalmat vált ki. A munkaadóknak és a munkásoknak, mint egyenlő mértékben nélkülözhetetlen elemeknek a gazdasági jólét előmozdításában nemcsak az alá- és fölérendeltség, nemcsak a parancsolás és engedelmség értelmében kell egymásról tudomást szerezniük, hanem főképpen ápolniuk kell azokat a kapcsolatokat, melyek közöttük, mint ember és ember között létesíthetők. De minden törekvés meddő és hű fog maradni mindaddig, míg a munkaadókban és munkásokban felül nem kerekedik az a jobb belátás, mely a jobb, igazságosabb gazdasági viszonyokat nem az újabb és újabb igazságtalanságokat, jogtalanságokat, akkumuláló gyűlölködésekben, ellenségeskedésekben, erőszakosságokban és kölcsönös bizalmatlankodásban keresi, hanem az igazságosság és szeretet konstruktív erőiben.

A *Rerum Novarum* — nagyon sokak által nem is tudott — félszázados évfordulójának emlékére szenteltük ezt a szerény eszmefuttatást. (—ány.)

Tudós a szovjetben.

(B. E.) Jellemző a szovjet viszonyokra, a tudományos élet sok szörnyű vizsgálata is. Maga a hivatalos Izvesztija beismerte, hogy a Szovjetunió egyetemen alig van egy-két tanszék kellően kvalifikált tanerővel betöltve. Minden tanerőnek és így a tudomány legfőbb művelőjének is a propaganda szolgálatába kellett állnia. A legelvontabb tudományokból is propaganda anyagot kellett gyártaniuk, ha erre önként nem volt hajlandó, kényszerítették őket rá, vagy az ellenkezőt ellették láb alól. A GPU által végre tudták hajtani kitűzött céljaikat. Azt a tudóst például, aki csak a tudománnyal akart foglalkozni, elküldték rövid külföldi tanulmányutra, vagy külföldről jött tudósok mellé osztották be őket. Magától értetődik, hogy a külföldiek kérdéseket intéztek közzájuk arra vonatkozólag, hogy milyen feltételekhez van kötvé a Szovjetunióban a tudomány művelése. Akármilyen feleletet adtak a GPU elégendő alérvet kovácsolt arra vonatkozóan, hogy az illetők bolsevista ellenes propagandát folytatnak s bíróság elé hur-

colták őket.

Albrecht K. volt népbiztos háboruzongatón írja le Syrrikov egyetemi tanár esetét, aki vele együtt sanyldott a GPU börtönében, ahol ki is végezték. Syrrikovnak az fáj a legjobban, hogy tanítványai között is akadtak besugók, hamis tanuk, akik ráfogták, hogy szovjetellenes politikai elveket hangoztatott. A professzor pedig soha politikai kérdéseket nem érintett csak tudományos problémákat fejtegetett tanítványai előtt. A hírneves professzor elfogatása és hazaárulási pere nagy feltűnést keltett Oroszországban is. A GPU ezért szörnyű kínzásokkal arra akarta rávenni, hogy ismerje be a reáfgott hazaárulást. Mikor látták, hogy hiába minden kínzás, elfogták a tanár feleségét és gyermekeit, megkínózták azokat is, majd közölték a professzorral, hogy kivégzik családjá valamennyi tagját, ha nem ismeri el a reá fogott bűnt. Syrrikov hosszas önmagával folytatott küzdelem után, családjá megmentése érdekében magára vállalt miudent...

Albrecht K. leírja, hogy Syrrikov

professzort egy olyan cellába tették, ahol megfogózt beőröket, gyilkosokat, tolvajokat őriztek. Ez a sok bűnöző valószínűleg gunyt üzött a tisztes koru tudósból. Kiszolgáltatták magukat vele, leköpdözték, ütlegelték és amikor emiatt panasszal fordult a börtön vezetéséhez a politikai biztos meg csak biztatta a gonosztevőket aljas cselekedetük folytatására. Albrecht hangsúlyozza, hogy sok kivégzést látott a GPU börtönében, de egy sem hatott rá olyan lehangolóan, mint Syrrikov professzor meggyilkolása. Kegyelmet kapott volna, ha hajlandó lett volna tudományát kimondottan propaganda célok szolgálatára fordítani. Ezt azonban a tudomány megtagadásának tekintette és inkább a halált választotta.

A böhér azt a nyelvet, amely évtizedeken át a tudományt hirdette, mélyen a nyelvőnél acélfogóba csipte, hogy hangot ne tudjon adni és azután acélkorbalccsal félholtra verte. Ezután egy golyót röpített a fejébe, majd a GPU alkalmazottak kihurcolták a halálra kintzett Syrrikozot az épületből s egy árokba földelték el.

Ime a tudós élete és halála a Szovjetunióban.

A csecsemők kelengyének összegyűjtése és adakozás folytán is értékes és hasznos munkát végeztek dr. Laczfalvy Ferenc bányabiztos tanácsos, bányakapitány, Dombi Andor és a néhai vitéz Donászy cég, Krajcsovics Gyuláné és Jancsovics Károlyné, akiknek ezuton is halás köszönetet mond a rendezőség.

A mezőgazdasági munkások kenyérgabonavásárlása. Az olyan mezőgazdasági munkás, aki a multban gabonáért végzett munkát és idén nem kereste meg a szükséges gabonamennyiséget, kivételesen vásárolhat kenyérgabonát. Indokolt esetben (főképp a polgármesterek) igazolványt állít ki részére. Az igazolvány alapján legkésőbb ez év október 31-ig beszerezheti a szükséges gabonamennyiséget a legközelebbi Hombar-bizománysnál. A vásárlási igazolványt a Hombar bizománys bevonja. Ha a bizománys a gabonát a raktárból adja ki, úgy métermázsánként egy pengő jutalékol számíthat. Előfordulhat az az eset is, hogy a vásárló munkás előre megállapodott egy termelővel (lehet gazda vagy földesleggel) rendelkező mezőgazdasági munkás is). Ez a termelő felkínálja gabonáját a bizománysnak és a vásárló mezőgazdasági munkással együtt bejelenti, hogy a felkínált mennyiségből az igényjogosult munkás vásárolni akar. A bizománys ilyen esetben köteles a megjelölt tételt az igényjogosult munkás részére kiadni. Ebben az esetben az 1 pengő jutalék nem számítható fel.

„A MUNKA” TÁRCÁJA

Szabó Pista házat vesz.

Írta: Kisigmándi Géza.

Szabó Pista csak megmaradt annak a dubajkodó aranyifjunak, akinek ismerték. Pedig térdénálva esküdött meg menyasszonyának, hogy szakít eddigi életével és belép a nyárspolgárok hosszú csendes sorába.

— A feleségem nélkül nem lépek át korcsma, vagy kávéház küszöbét, Isten engem úgy segítsen.

Ez a kemény elszánás megtörte az öreg Bakos Gáspár ellenállását is, aki arról volt nevezetes, hogy mindössze harminc holdacska földet örökölt az apjától, de amikor férjhez adta a lányát, már ezer-négy száz holdon uralkodott. Maga szokta ezt a szót használni, ami egyébként nagyon jól illett egyéniségéhez.

— A király sem lehet nagyobb ur, mint amekkorának kell lennie a jó gazdának. Az akaratom bele kell kényszerítenem minden élő és holt jószágomba. Még a buza is úgy bujik ki a rög alól, ahogyan megkövetelem.

Elhitték neki, mert az ezerháromszázhetven holdacska bizonyította.

— Ha meghallgatsz engem édes écsém — mondta Szabó István tiszteletbeli főszolgabírónak, amikor megkérte a leányát — nem veszed el az én Mariskámat. Azt is megmagyarázom, miért? Ne fájjon a szavam fullánkja. Mint apád álllok előtted és négysszemkőzt vagyunk,

Kettőnk titka marad ez a néhány perc. Te korcsmás, könnyűvérű legény vagy. Nincs semmi a gimnáziumi érettségidnél, meg a címeres gyűrűdnél. Az a világ meg már régen leáldozott, amikor ebből meg lehetett élni. Jó magam a két kezem, meg a fejem munkájával kerestem, szereztem, amim van. Egyetlen lányom urától sem túrném el, hogy elherdálja. Tebenned pedig megtalálom mindazt a tulajdonságot, amiből erre joggal következtethetek. Hát ezek előrebocsátásával kérdezem, hogy mit felelsz erre?

— Szeretem a lányát és megbecsülöm minden vagyonával együtt. Igérem, hogy nem csalódik bennem bátyámuram.

Keményen meglógták egymás kezét.

— Hacsak a szerelem nem művel csodát — csóválta ősz fejét Bakos Gáspár — akkor nem hibetem el, amit mondasz. Mivel tudom, hogy a lányom is boldogul érted, nem bánom. Nem leszek a kerékkötődk.

Hát így indult el a boldogság felé tartó szerelem, amelynek rózsaszínű felhői néhanapján meghuzódtak a bánkódás és átszipogott éjszakák önmarcangoló kecségei mögött.

Mert mit szépítsük a szót? Szabó Pista boldog férj lett, a szépséges Bakos Mariskának meg ugyancsak rengeteg irigye támadt, amikor már a harmadik kisgyermek bölcsőjét ringatták a főutca legszebb házában, csak a fiatalasszony nem merte panasza nyitni a száját.

Szabó Pista valószínű főszolgabíró ur, amit ígért, amire esküdött, megtartotta emberül. Nem lépte át a korcsma

és kávéház küszöbét a felesége nélkül, olyan sok pénzt emésztő szenvedélye sem támadt, mint például a kártya, a lövés, vagy — Uram bocsá! — más ember feleségének, — leányának elcsábítása, még sem hajtotta le soha nyugodtan ősz fejét az öreg Bakos Gáspár, aminek viszont az volt az oka, hogy sohasem fogott ki a vendég a rangos uri házból. Már kétszer is megtoldották az alsó szárnyat, ahova a rokonok és barátok meghuzódhattak az átdorobozolt éjszakák után. No meg istállóról is kellett gondoskodni a lovak számára.

Hét vármegyében beszéltek azokról az uri mulatságokról, amelyek minden naposak voltak és arról is kezdtek sütni, hogy Bakos Gáspárt a sirba viszi a bánat, mert amióta férjhez adta a lányát, nem tudott venni, nem egy holdnyi, hanem egy tarisznyára való földet sem.

A szép Mariska asszony örökké mosolygó arca sem árulta el mindenkinek a bánatát, csak az döbbsent meg tőle, aki ismerte leánykorában és most látta a szeme sarkában azokat a finom pókháló fonalakat, amelyeket a negyedik szobából átszűrődő cigánymuzika lopott oda és felejtett ott maradó nyomként. Azt is csak úgy süttögték, hogy Bakos Gáspár magához hívatta nagybatalmu vejét, amikor már érezte, hogy közel áll hozzá a Nagykasza. Senki sem volt a szobában, amikor csendesen felje dobálta a szót:

— Csalódtam benned Pista fiam... Betűszerint értelmezted az esküt, a betű pedig őt... Én most elmegyek. Nem figyelem többé a vendégszolgálatodra. Nem

Hírek és különféle

Szalmavirág.

Sokszor beszélgettünk már e helyen a virágokról, beszélgettünk most a szalmavirágokról. Amióta a virágok lelkét, egyéniségét több, kevesebb szerencsével kutatom, sohasem került előm titokzatosabb, megfelfejthetlenebb lélek a szalmavirágnál. Ha ránézek, megtetszik színes szépsége, szirmainak zománcos fénye. Ha kezembe veszem, zörgő, üres hangot ad, mint a száraz szalma, de ha megszagolom, kelyhéből mégis felém árad valami halk kis illat, amely olyan, mint forró nyári tarló lehellete. Vázába helyezem, akár vizet sem kell neki adnom, sokáig friss marad, de ez a tartós frissesség olyan, mint a művirág.

Igen, a szalmavirág: művirág, amely él, élővirág, amely bolyg, — ki tudja, mit gondolt, mit érez magában? Soha semmit, el nem árul titokzatos életéből, lelkéből, de talán mégis megfelfejthetjük titkát. Azt hiszem, a szalmavirág olyan, mint az az ember, akit általában „száraz embernek” nevezünk. Csak éli, éldegéli, egyhangú, egyforma életét, éli magában, éli magának. Szörnyen pedáns valaki, mindig jól állt, jólöltözött, hiszen senkije sincs, akire költözn, csak önmaga. Ha idetesz a sors, itt van; ha odateszi, ott van; nincsenek igényei, nincsenek vágyai, egyenlős, száraz, komoly és zárkózott. És mégis, ha sikerül kissé közelférköznöd hozzá, egy pillanatra beleláthatasz lelkébe és ez a lélek bánatos. Bánata onnan ered, hogy kimondhatatlanul szeretne olyan lenni, mint a többi ember: könnyed, vidám, szeretetreméltó, aki gondtalanul adja át magát az élet örömeinek és nem tördölködik a holnappal, mert csak a boldog pillanatnak él. A „száraz ember” ilyen szeretne lenni, de nem tud, nem tud, — másképp rendelte sorsa, véralakata, mint mondani szoktuk: természete. És így mulik el felette az élet, az ifjúság, jólszabott ruhákban, hideg, rideg zárkózottságban és örökké titokt vágyban, egy más, boldogabb és kedvesebb élet után. Aztán megöregszik, megöszül, még azok is elfelejtik, akik tudták, hogy a világon van... — a bánatos szalmavirágot, mikor szirmai már rég elvesztették fényüket és alaposan belepte a por, egyszerre csak nem találjuk a vázában.

Mit gondolnak, mi történt vele?

Kidobta a takarítónő. —y—n.

Személyi hír. Dr. Förster Kálmán kormányfőtanácsos polgármester 6 heti nyári szabadságáról hazaérkezett és 4-én átvette hivatalát.

kell attól tartanod, hogy „besugnak az öregnek”... Amennyi örööm volt a lányomban és az unokáimban, ugyanakkora bánatot akasztottál te rám...

Úgy mondják, hogy ekkor nagyon kilátradt. Kicserepedett ajka elnémult. Nem is szólalt meg többé soha az életben. De talán azt még hallotta, amit a szoborkeményné vált Szabó István főszolgabíró mondott:

—Esküszöm az élő Istenre, hogy végét vetem a vendéjárásnak. Naponta elteszem az erre szánt összeget és házat veszek rajta a gyermekeimnek, Bakos Gáspár unokáinak...

A temetés éppen elég alkalom lett a visszahuzódásra. Amikor letelt az egy esztendő, egészen más ember állt a felesége elé. Soká nézték egymást.

Amikor az asszony ismét letörölte szép, kisimult arcáról a könnyet, olyan boldogság feszítette mellét, amilyent még sohasem érzett.

—Tíz esztendő kellett arra, hogy egymásra találjunk, —suttogta alig hallhatóan.

Nem is eresztették el egymás kezét. Csodát tett a szerelem, bár Bakos Gáspár nem érte meg. Azt azonban bizonyára megérezte a temetőben, amikor a veje megvette az első házat a fő utcán. Amikor aztán a harmadik gyermek is külön szerepelt a telekkönyvben mint háztulajdonos, a megcsitult Szabó István kiballagott Bakos Gáspár sírjához a feleségével.

Nem szóltak egy szót sem, csak letették a keresztjére azt a virágot, amit a három új ház udvarán szedtek.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Röder Alfréd körzeti iskolafelügyelőt, a salgótarjáni acélgyártó-telepi népiiskola igazgató-tanítóját és Mojzes Zsigmond kazári községi tanítót a VII. fizetési osztályba kinevezte. Mindketten immár több, mint három évtized óta fardhatatlanul működnek a néptanítói pályán s az iskolán kívüli népművelés terén is kiválóan értékes munkát végeznek. Kinttetésszámba menő kinevezésük eddigi munkásságuk legfelső elismerését jelenti. Gratulálunk!

Eljegyzés. Schlésinger Lulut eljegyezte Éged János kántortanító, hdp. örm. (Minden külön értesítés nélkül.)

Halálozás. Özv. Krajcsovics Lajosné, szül. Markovich Hermin, a volt Északmagyarországi Köszénbánya R. T. tisztviselőjének özvegye, életének 80-ik évében, rövid szenvedés után aug. 1-én csendesen elhunyt. Temetése augusztus 3-án volt a gyászházban nagy részvét mellett. Elhunytát gyászolják a Markovich, Bechne, Krajcsovics, Kralovánzky és Martényi családok.

Halálozás. Özv. Tussay Istvánné, szül. nemes Noszlopy Ida, Baglyasalja néhai községi bírájának özvegye, július 31-én, hosszú szenvedés után, 71 éves korában, elhunyt. Temetése aug. 1-én volt a baglyasaljai ravatalozóból nagy részvét mellett.

(MN) Egy svájci óras nagyjelentőségű találománya. Felhivatalos svájci jelentés szerint P. R. Jaccard órasnak évekig tartó munkával sikerült megoldást találni olyan órarugó előállítására, amely felhuzása után és közvetlenül lejárása előtt is teljesen egyforma hajtóerőt szolgáltat. Jaccard találománya egyaránt alkalmazható a toronyórákra és a legkisebb női karórákra is. Hogy a svájci órapar továbbra is biztosítani tudja magának a világ óragyártásában elfoglalt helyét, Jaccard mester nagyjelentőségű találománya kívül mutatja a tedington csilagvizsgáló multévi nemzetközi versenye is, melyen egy svájci precíziós óra nyerte az első díjat. Ezenkívül négy svájci karóra érte el a karóráknál eddig megfigyelt legnagyobb pontosságot.

ITT AZ ARATÁS.

Írta: özv. Szipszer Lajosné.

Erdő mélyén, fenyvesek közt
Heverészek a nagy csendben.
Mintha sok-sok ezüstharang
A fülembé bongna, csengne.
Ahol magyar kalászt vágna
E búvós hang onnan indul.
S édes szava, melynél szebb nincs,
Fölver engem álmaimból...
Csodálatos édes hangok,
Ugy hallgatom szivdobogva.
Nem hiszem, hogy e világban
Ennél szentebb ima volna.
Kaszacsengés szállj csak, szállj csak,
Végig a magyar határba.
Reményt hozó kedves vendég,
A szívekbe vagy te zárva.
Aratnak a Duna táján,
Gondolkodom méla csendbe!
Kaszacsengés, ezüstharang,
Mint ezernyi fohász lenne...

Laky Dezső miniszter nyilatkozata a közellátás megszervezésének eredményeiről.

Az új gazdasági év kezdetével Laky Dezső közellátási miniszter tájékoztatta a sajtót minisztériumának eddigi héthónapos működéséről és ismerteti azokat a szervezési munkákat, amelyek a magyar közellátás biztosítása érdekében történtek.

A nehézségekről már múlt időben beszélhettünk. —mondotta a miniszter— minden gondoskodás megtörtént arról, hogy az új gabonatermést oly mértékben biztosítsuk az ország lakosságának egyeteme számára, amint az elmúlt gazdasági évben a legjobb szándékunk mellett sem lehetett elérni. Nyugodt lélekkel merem azt állítani, hogyha ebben az országban a következő gazdasági évben mindenki önzetlenül, nem kapzsi vágygal, fogja az élelmiszerellátásának ezt a most érintett legfontosabb kérdését felfogni, zökkenő nem történhet a kenyér- és lisztellátásban; mert gondoskodni tudunk és fogunk is arról, hogy

Finom
a gyümölcsrel díszített
Dr. Ötke
krémporból
készült
krém

Tápláló · Izletes · Egészséges

IDŐSZERŰ ÉS BEFŐZŐ RECEPTEKÖNYVET KIVÁNSÁGRA INGYEN KÜLD:
DR. ÖETKER A. BUDAPEST, VIII., CONTI-UTCA 25. — SZÁM

Hogyan kell a feleslek gabonatermését elszámolni? A haszonbérleteknél a bérő csak annyi gabonát adhat ki természetben a bérbeadónak, amennyi a bérbeadó részére a házi, vagy gazdasági szükségletekre feltétlenül szükséges. A feles bérbevevő ezzel szemben a feles bérbeadónak a termésnek szerződés szerint megillető részét teljes egészében köteles kiadni. Ha a felezés a már kicsépellt gabonából történik, akkor a cséplést a feles bérbevevő végzeteti. Ebben az esetben a cséplési eredménylapot fel kell tüntetni azt, hogy az illető feles bérbevevő, valamint azt is, hogy ki a feles bérbeadó. A községi előjáróság ugyanis ilyenkor mind a kettőnek állít ki gabonalaport az öket egyenként megillető mennyiségről. Ha a felezés keresztekben történik és mindkettő külön-külön csépelltet, akkor az eredménylap és a gabonalap kiállításra rendszeren történik, de ekkor is fel kell jegyezni mind a két lapra azt, hogy feles gazdálkodásról van szó.

Befejezéshez közeledik az SBTC pályáépítése. A több mint egy esztendeje tartó pályarendezés és építés előreláthatólag még e hóban befejeződik. Így a városunknak messze híres SSE pályájához hasonlóan szép sportpályát kap a kibővített SBTC is, amelyenél csak a keretet alkotó szép fenyves fog hiányozni, férőhely szempontjából a vidék egyik legszebb pályája lesz, melynek felavatása — értesülésünk szerint — ünnepélyes sportesemények között fog megtörténi.

Nyílttér.

Csak a személyes intézkedéseimért és vásárlásaimért vállalom felelősséget.

Thomka Gyula
Somoskőújfalu.

*E rovat alatt közöltékért felelősséget nem vállal a Szerk.

Szerkesztői üzenetek.

M. L. Kéziratot nem küldünk vissza. A versre vonatkozólag csak azt közöljük, hogy „jobb lesz hallgatni”.

L. B. Az Önállósítási Alap Kormánybiztossága Budapest Klotild u. 10 sz. alatt van. A rendelet szerint 40 évnél idősebbeket kérelmükkel elutasítanak.

Városunkban folyó hó 6-án volt vasnap, ami igen gyenge eredménnyel zárult. A szétesett, hosszú város közönsége talán fel sem figyelte a vasnak nagy fontosságára, avagy talán az elfoglalt dolgozóknak idejük sem volt arra, hogy helybe szállítsák az ócska vasat oda, ahol azt átvesszik. Városunkban bizonyára nagy lehetőségek vannak az ócska, vagy nélkülözhető vas- és fémhulladékok gyűjtésére. Iparvállalatok közelében temérdek lehet a használt vasanyag, amit alaposan, házról-házra járva, nagy eredménnyel lehetne összeszedni. A most gyűjtött néhány mázsa anyag nem az az eredmény, amellyel meg lehetnének elégedve.

(MN) A köllni óvárosban folyó ásátások alkalmával nagyszabású római középkület maradványai kerültek napfényre. Az oszlopcsarnokokkal övezett épület összes helyiségeit falfestmények díszítették. A római lakáskultúra magas színvonalát mutatja, hogy a padlózatot már deszkából készítették, sőt a légfűtést is bevezették.

Szigorúan ellenőrzik az ócskavas-készletbejelentéseket. Előfordult hogy vállalatok, üzemek a bejelentési kötelezettség alá tartozó, birtokukban lévő ócskavasat és fémhulladékot több esetben késedelmesen jelentették be, holott erre őket rendelet kötelezi. Az is előfordult, hogy készleteket eltitkoltak. Fontos gazdasági érdekek követelik meg a pontos adatszolgáltatást és ezért minden esetben szigorú büntetéssel torolják meg az ezzel kapcsolatos visszaéléseket. Szabadságvesztés és pénzbüntetés sújtja azokat, akik nem tesznek eleget készletbejelentési kötelezettségüknek. A bejelentések adatait a jövőben sűrűn fogják a helyszínen ellenőrizni és gondoskodás történik arról, hogy a be nem jelentett készletek is felderíthessenek.

Palladis augusztus havi újdonságai Ellenállhatatlan varázsa

Az olvasók tizezeit szuggesztív erővel vonzzák a verhetetlenül érdekes Pengős és Felpengős Regények, amelyek most megjelent kötetek igazolják az ellenállhatatlan varázst. Patrick Pengős kötetét, A kilencödik látogató a detektív regények sokadalmától elütő, bizarr olvasmány, amelyben kulminál a merész képzelet. Az új Felpengősök közül Woodhurst regénye, Bossy újra lány lesz, a Vadnyugat kalandjai közepeite egy érdekes női alakot mutat be, aki maga a búvós szépség, de hadat üzent a szerelemnek. Mac Donald Mexikói aranytallér egy rejtélyes kincsért folyó küzdelem izgalmaiba ragadja magával az olvasót. Az augusztus közepén megjelenő Pengős kötet A diplomás indián a nagyszerű Zane Gray költészeteinek sok ezer hite számára hozza egy monumentális regény tiszta élvezetét.

Magyar-Német árúcsere.

(B. E.) A napokban fejeződött be a magyar-német gazdasági bizottság tárgyalása, amely a két ország közötti árúcsere rendjét szabályozta az időközben bekövetkezett változásokhoz igazodva. A tárgyalások menetéről igen szűkszavú híradások jelentek meg, ellenben igen érdekes és figyelemreméltó előadást tartott a két ország közötti árúcsere rendszeréről Clódius birodalmi rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter a német bizottság vezetője. Hangsúlyozta, hogy a magyar iparnak és a magyar mezőgazdaságnak nagy feladatai vannak az új Európában. Örömmel állapítható meg, hogy Clódius meghatalmazott miniszter fejtegetései mindenképpen fedik a magyar közgazdaság elképzeléseit.

Ma már mindenki előtt nyilvánvaló, hogy Magyarországnak igazodnia kell Németország szükségleteihez, mert hiszen a magyar termelés legjobb piaca Németország. Nem csupán mezőgazdasági, de ipari vonatkozásban is. Clódius szerint Németország éppen ezért egyáltalában nem kívánja Magyarország mezőgazdasági egyoldalúságát. A nagy közös érdekeket szolgáló együttműködés a magyar iparra is hatalmas feladatokat ró és a német birodalom eminens érdeke, hogy a magyar kis és nagyipar ne zsugorodjék vissza, hanem ellenkezésképpen fejlődjék tovább, válják minél korszerűbbé. A német birodalom olyannyira fontosnak tartja a magyar ipar fejlettségét, hogy ehhez, a lehetőségéhez képest a maga részéről tökével is hozzá kíván járulni.

Gazdaságilag erős Európára van szükség s ez az erős Európa megköve-

teli a gazdaságilag erős nemzeteket s azok megértő szoros együttműködését. Erő és közös munka kell ahhoz, hogy Európa biztosítsa a maga számára az ön-ellátást, mert csak így tudjuk elkerülni azt a veszélyt, amely az ellenséges külföldről jövő gazdasági elfojtással fenyeget.

Gigászi harc folyik az új Európa szellemének végső győzelméért s ennek a győzelemnek alpfeltétele minden meglévő gazdasági erő kiteljesítése. Németország nem akarja egyformává tenni Európát, mert tudatában van annak, hogy minden egyes állam sajátos ereje kifejlesztésének megvan a maga adottságai, amelyeket büntetlenül nem szabad háttérbe szorítani. Előadása további során hangsúlyozta azt a tételt, hogy Európának épp úgy szüksége van a magyar mezőgazdasági termelésre, mint ahogy ebből a nagy baráti együttesből hiányozna a magyar ipari termelés. Előadása nagy vonásokban abban foglalható össze, hogy a magyar-német gazdasági élet kiegészíti egymást. Mind a kettőt fejleszteni kell. Magyaroknak és németeknek egyaránt össze kell fogni minden erőt, hogy megbirkózhassunk az elibénk magasló nagy feladatokkal. Magyarországának külön szép és komoly feladatai vannak az új Európában s az elmúlt évek politikai és gazdasági változásai csak óraendetenesen növelték ezeket a feladatokat.

Ime német illetékes helynek ez az álláspontja a magyar termelés kérdésében és Clódius meghatalmazott miniszter fejtegetési zökkenők nélkül simulnak a magyar közgazdasági élet elképzeléseihez, céljaihoz!

EMGE-nél Kozlovár, Majális utca 2./jelentendők be, 2 P. GyOE tagdíj egyidejűleg való beküldésével. A cukorra különként 170 P, mely összeg a cukor kiutalása után az utalványon jelzett módon és helyre fizetendő.

(M. N.) Zágráb. Azok a bosnyák önkéntesek, akik a horvát önkéntesek zászlaja alatt vonulnak a bolsevizmus elleni küzdelembe, elhagyták Zágrábot. Elutazásuk előtt szemlét tartott felettük és rövid beszédet intézett hozzájuk a Poglavnik, aki annak a meggyőződésnek adott kifejezést, hogy a fiatal bosnyák nemzedék apáinak a világháborúban úgyszólván legendássá vált hősi hagyományaihoz méltóan fog küzdeni.

Kedden és pénteken tilos juhust árulni. A közellátási miniszter rendeletet adott ki, amely szerint kedden és pénteken tilos juhust és juhkészítményeket elkészíteni, vagy bármely módon tartósított állapotban a fogyasztók részére árusítani. Vagy forgalombahozni, illetve vendéglátóipari üzemekben kiszolgáltatni tilos.

Pk. 3964/1940.

Árverési hirdetmény.

Salgótarjáni Köszénbánya r. t. végrehajtató javára (képv.: dr. Pollatsek Árm. ügyvéd) 1000 P követelése és jár. erejéig a salgótarjáni kir. járásbíróság 2426/1940 sz. végzésével elrendelt végrehajtás során lefoglalt 1200 pengő becsértékű alábbi ingóságok: cséplőgép, lokomobil, stb. Karancseszi községben Fő utca 120 sz. alatt 1941. évi augusztus hó 28-án d. e. 10 órakor bírósággal elárvereztetnek.

Salgótarján, 1941. évi július hó 21.

Török Gyula
kir. bír. végrehajtó.

UJABB ÓCSKAVAS-NAGYTAKARITÁS LESZ BUDAPESTEN. AZ UJVIDÉKI VASNAP EREDMÉNYE 120 TONNA.

Az eredeti tervek szerint Budapesten, szeptember elején ismét megtartják a vasnapokat. A Fémgyűjtő máris megkezdte a második gyűjtési mozgalom megszervezését. A vasnapokat most is a múlt évben bevált rendszer szerint tartják meg. A több mint 60 körzet már megkapta az utasításokat. A megbízottak sorra látogatják a fővárosi házakat, hogy előkészítsék a propagandát. Ebben az előzetes munkában több mint 600 megbízott vett részt. Természetesen az idén is gyűjtőkocsik járják be a fővárost, úgy hogy a közönségnek nem kell a gyűjtött anyaggal felkeresni a gyűjtőhelyeket. Az újabb ócskavasnagyakarítás előreláthatóan hetekig fog tartani.

Ujvidéken a most megtartott vasnapokon százhusz tonna nyersanyag hulladékot gyűjtöttek össze. Szabadkán most folyik a vasnapi gyűjtés.

Felvétel a debreceni egyetemre.

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem hit-, jog- és állam-, orvos-, bölcsészettudományi, ennek matematikai és természettudományi csoportjára a rendes beiratkozás az 1941-42. tanév I. félévére szeptember hó 1-16-ig tart. Dékáni engedéllyel beiratkozni szeptember hó 16-20-ig, rectori engedéllyel szeptember 21-30-ig lehet. A felvételi kérvényeket az illetékes karhoz címzetten 1941 augusztus hó 1 és 31 közt kell benyújtani. Eredeti okiratok szükségké. A dékáni hivatalok csak kellőleg felszerelt kérvényeket fogadnak el. Akik tandíjmentességért folyamodnak, kérelmüket az illetékes karhoz 1941 szeptember 1-ig nyújtják be. Ürlapok az illetékes dékáni hivatalban kaphatók. Részletes tájékoztatás jelent meg a Budapesti Közlönyben s felvilágosítást nyújt a rectori hivatal. Az egyetemen férfi és női internátusok működnek. Erre nézve az internátus, illetőleg kollégium igazgatósága nyújt részletes tájékoztatást.

Az erdélyi gyümölcstermelők-höz. Az erdélyi magyar gazdasági egyesület felhívja az erdélyi gyümölcstermelők figyelmét, hogy a gyümölcstermelők országos egyesületének tagjai, tekintet nélkül a gyümölcsterület nagyságára, fejenként legfeljebb 15 kilogramm befőzési cukrot igényelhetnek. Az igénylések az

Fontos törvényjavaslatok a törvényhozás előtt.

Nemesített vetőmagot kapnak a gazdák. A buza, rozs és őszi árpa terület egységesítésére és a minőség fokozására a földművelésügyi miniszter a folyó év őszi minitgy 13 000 mázsa eredeti nemesített és 88 000 mázsa utántermesztett őszi buza, rozs, illetve árpa vetőmagot juttat a gazdák részére. Eredet nemesített vetőmagot továbbszaporításra igénylő gazdák kormányhatóságilag megállapított áron felül métermázsanként 4 pengő nemesítő felárat tartoznak fizetni. Az utántermesztett vetőmagot igénylő gazdák csak a kormányhatóságilag megállapított árat fizetik. A 100 katasztrális holdon aluli gazdák vetőmagigénylésükkel forduljanak az illetékes vármegyei gazdasági felügyelőséghez, míg a 100 katasztrális holdon felüli gazdák közvetlenül a m. kir. Növénytermelési Hivatalnál (Budapest, IV. Vámbáz-rt. 2.) igényelhetnek vetőmagot. A földművelésügyi miniszter felhívja az érdekelt gazdák figyelmét, hogy vetőmagigénylésüket minél előbb jelentse be a vármegyei gazdasági felügyelőséghez, illetve a Növénytermelési Hivatalhoz, mert az elkészen benyújtott igénylések nem vehetők figyelembe.

A HID legutolsó számának közkedvelt "Krónika"-it P. Ábrahám Ernő írta. Szébbnél-szebb képek és érdekességekkel gazdagabb olvasnivalók teszik rendkívül értékesé a lapot, amelynek külön érdekességei: Szitnyay Zoltán, Féja Géza, Németh László, Baróti Géza, Herceg János, Terstyánszky I. Jenő, kerecsendi Kiss Márton írásai, Jékely Zoltán regénye, a Koppantó, Kedves Hid Inyestester, Filmkritikák a Hid állandó rovatai és világhíradók képei, amelyek oly kíváncsiságot teszik a hid minden egyes számát. Előfizetési ára egész évre 24 P, félévre 12 P, negyedévre 12 P, egyes szám ára 50 fillér. Főszerkesztő Zilahy Lajos, felelős szerkesztő Kállay Miklós. Mutatvány-számlát készséggel küld a kiadóhivatal: Budapest, VII. Erzsébet krt. 7.

Az iparügyi minisztérium munkála-

Nyomatott "A MUNKA" nyomdában Salgótarján.

APOLLO MOZGÓ

9-én, szombaton 5, 7 és 9 órakor.
10-én, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.
11-én, hétfőn 5, 7 és 9 órakor.

Rökk Marika legnagyobb sikere:

Kora Terry

A legpazarabb kiállítású revü és két film.
Főszereplők: Rökk Marika, Josef Sieber, Will Quadflieg, stb.
Kiegészítéssel: Világhíradó.

13-án Szerdán 7 és 9 órakor
14-én csütörtökön 7 és 9 órakor.
15-én, pénteken 3, 5, 7 és 9 órakor.

A pekingi lány

Főszereplők: Dorothy Lamour Akim Tamirofi, John Howard.
Kiegészítéssel: Világhíradó.

A magpiacon is egész évre terjedő érvénnyel megállapították a legmagasabb árakat. A közellátási minisztérium és az árkormánybiztosság a mezőgazdasági áralakulást egységes elvek szerint szabályozza. Az egységes árendezés a szélsőségeségeket kiküszöbölve, olyan árakat biztosít, amelyek egy részről állandóak, másrészt pedig tekintettel vannak egy a termelői, mint a fogyasztói érdekekre. A gabonaneműek, hüvelyesek és állati termékek ármegállapítása után most kerül sor a gazdasági magvak legmagasabb árának megállapítására. Megállapítja még a rendelet a bizonyos gyűjtő kereskedők felszámítható ártöbbletét, amely 4, illetve 5 %-nál több nem lehet.

Pályázati hirdetmény.

Salgótarján m. városnál elhalálozás és új szervezés folytán betöltendő négy próbaidős hivatásos tűzoltói állásra a törvényszerűi illetmények mellett pályázatot hirdetnek.

Az állások betöltéséhez a 180 000/1936. B. M. számú rendeletben foglaltakon felül gépészi és gépkocsivezetői vizsga sikeres letétele igazolandó.

A pályázati kérelemhez eredetben, vagy hivatalos másolatban a következő okmányokat kell csatolni:

- 1) Születési anyakönyvi kivonat, nőeknél a házassági anyakönyvi kivonat és a feleség születési anyakönyvi kivonata,
- 2) magyar állampolgárságát igazoló okirat,
- 3) ujkéletű m. kir. tisztiorvosi bizonyítvány a közszolgálatra való alkalmasság igazolására,
- 4) ujkéletű hatósági erkölcsi bizonyítvány, továbbá az u. n. tanácsköztársaság alatti magatartását igazoló bizonyítvány.
- 5) katonai szolgálat teljesítésére vonatkozó igazoló okmányok,
- 6) gépészi és gépkocsivezetői vizsgák letételeit igazoló okirat,
- 7) az eddigi alkalmaztatást, vagy foglalkoztatást igazoló okmányok,
- 8) minősítési kellekeket igazoló okmányok.

Pályázók a nagyszülőikig bezárólag kötelesek igazolni, hogy nem esnek az 1939: IV. t. c. hatálya alá.

Közszolgálatban álló pályázók az előírt kellekeket törzskönyvi lapjukkal igazolhatják és pályázati kérvényüket szolgálati uton tartoznak benyújtani.

Az állások kinevezés útján kerülnek betöltésre.

A szabályszerűen felszerelt és felülbélyegzett kérvényeket Salgótarján m. város iktatóhivatalába 1941. évi augusztus hó 30. napjának déli 12 órájáig kell benyújtani.

Hiányosan felszerelt, vagy elkésve beadott kérelmeket nem veszem figyelembe.

Salgótarján, 1941. augusztus 2.
Horváth s. k.
polgármester h.

Hirdessen

"A MUNKA"
Politikai hetilapban!

Nyomdatulajdonos: Végő Kálmán,